

De diaconale gemeente

Hoe betreft u gemeenteleden bij diaconale initiatieven? En hoe zorgt u ervoor dat diaconaat en het omzien naar elkaar een taak wordt van de gehele gemeente? In de Bijbel is het omzien naar elkaar een taak van iedere christen. Ieder gemeentelid mag hierin bezig zijn met zijn of haar talenten. In de praktijk zien we vaak dat de taken op een beperkt aantal schouders rusten. Of dat het moeilijk is om vrijwilligers te vinden voor nieuwe taken. Wat zijn de verantwoordelijkheden van een diaken hierin en hoe kan een diaken de gemeenteleden betrekken bij het werk?

Lessen uit het Oude Testament

In het Oude Testament lezen we nog niet over het diakenambt. Wel lezen we hoe het volk Israël, Gods verbondsvolk, geroepen is om de Heere en de naaste te dienen. God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf. Vooral in het boek Deuteronomium roept de Heere Zijn volk met wetten op om mensen die niet voor zichzelf kunnen zorgen, niet in de verdrukking te laten komen (Deuteronomium 15). Opvallend hierbij is dat deze diaconale zorg in Israël een zaak van het hele volk is; er is geen priester of leviet die de armenzorg regelt. Wel kennen we de drie ambten profeet, priester, koning. Maar we kunnen die niet een op een vergelijken met de nieuwtestamentische ambten. Alledrie de ambten hebben wel een diaconale spits, maar geen van deze ambten is er speciaal op gericht om voor de arme te zorgen. Onze voorlopige conclusie uit de gegevens in het Oude Testament is: de diaconale opdracht ligt in de eerste plaats bij de individuele gelovige of beter nog bij de gelovige gemeenschap. Israël is als een diaconale gemeente. Althans zo zou het moeten zijn. De klachten van de profeten wijzen uit dat de praktijk vaak anders was.

Lessen uit het Nieuwe Testament

In het Nieuwe Testament is terug te lezen wat diaconaal gemeentezijn inhoudt. De Heere Jezus geeft hierin zelf onderwijs. Hij is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen (Mark. 10: 45). Het goed doen aan de armen is een kenmerk van het leven van genade. Voor de Heere Jezus en Zijn discipelen is het ook vanzelfsprekend dat er aan de armen gegeven wordt. Wanneer Judas bij de Paasmaaltijd vertrekt, denken de discipelen dat dit is om wat noodzakelijks te kopen of om wat aan de armen uit te delen. Bij de eerste christengemeente in Handelingen 2 zien we de diaconale gemeente bij uitstek. Niemand wordt gedwongen, maar eenieder ziet zijn verantwoordelijkheid om te delen van wat God hem gegeven heeft. De gemeenteleden brengen gaven echter niet rechtstreeks naar de armen, maar leggen het aan de voeten van de apostelen. De hulp moet blijkbaar gecoördineerd worden en de apostelen zijn hierbij het middelpunt.

De taken van een diaken

De taakomschrijving van diakenen is in de Bijbel van diakenen is beperkt. Vooral uit de diaconale praktijk moeten we afleiden wat de taken van de diakenen waren. De Bijbel kent echter wel de diaconale gemeente. Het is zelfs een essentieel kenmerk van de gemeente dat deze diaconaal is. Wanneer het gaat om de taken van de diaken, kan dit als volgt samenvat worden: *Diakenen moeten ervoor zorgen dat de gemeente diaconaal kan zijn. Het gaat hierbij om het **stimuleren**, **faciliteren** en **coördineren** van diaconaal werk. Een diaken weet ook gemeenteleden in te schakelen en contacten te leggen.*

Stimuleren: Stimuleer gemeenteleden om, gedrongen door de liefde van Christus, het omzien naar elkaar ook praktisch handen en voeten te geven. Bid voor elkaar en draag de noden in de gemeente aan de Heere op.

Faciliteren: Zorg ervoor dat gemeenteleden de ruimte hebben of krijgen om diaconale initiatieven te ontplooien. Hierbij zijn duidelijke kaders en heldere communicatielijnen belangrijk.

Coördineren: Als diaken hoeft u niet alles zelf te doen. Wel is het van belang om voeling te houden met wat er binnen de gemeente gedaan wordt op diaconaal vlak.

Samenwerken: Een diaken is in staat om te netwerken en contacten te leggen (zowel voor diaconaat in binnen- als buitenland).

De diaconale gemeente

Veel hangt vaak af van de inzet en initiatieven van diakenen. Hoe zorgt u er nu voor dat de kerkleden diaconaat als hun taak gaan beschouwen? Vernieuwing van hart en leven van gemeenteleden is nodig wil een gemeente echt diaconaal zijn. Wanneer wij genade ontvangen, geeft dit ook bewogenheid met de mensen om ons heen. In een diaconale gemeente houden gemeenteleden elkaar vast en zijn ze er ook voor de naaste buiten de kerk. De diakenen zorgen voor mogelijkheden, de gemeente voor middelen en uitvoering. Op deze manier is diaconaal dienen tot verheerlijking van God en uitbreiding van Zijn Koninkrijk!

Praktische tips

Geen een gemeente en situatie is hetzelfde. Elkaar een gouden tip geven 'Zo moet u het doen' is dan ook lastig. Toch zijn er zeker een aantal do's en don'ts te noemen:

Do's

- Geef als diaken zelf het goede voorbeeld. Goed voorbeeld doet goed volgen!
- Geef gemeenteleden die een idee hebben de ruimte om dit vorm te geven, maar zorg wel dat u als diaken betrokken/op de hoogte blijft
- Werk aan bewustwording. Lang niet alle gemeenteleden zijn zich bewust van de taken van de diaconie. Neem bijvoorbeeld met regelmaat een artikel op in de kerkbode. Of vraag JV-leiders om een avond te besteden aan diaconaat.
- Geef tijdens een gemeente-avond uitleg over het werk van de diaconie. Vraag ook een predikant, wanneer dit weinig gedaan wordt, om in de prediking aandacht te besteden aan wat de Bijbel zegt over de ambten en het diaconaat.
- Houd bij alle activiteiten de link met de diaconie. Ook als activiteiten al jaren georganiseerd worden. Anders is de kans groot dat het een eigen leven gaat leiden.
- Besteed bij het opstellen van een diaconaal beleidsplan ook aandacht aan diaconale betrokkenheid. Wat gaat goed, wat minder goed, waar zien we mogelijkheden en wat bedreigt het diaconaal bewustzijn? Vandaar uit kunnen er ook activiteiten gedefinieerd worden (zoals het afleggen van diaconale huisbezoeken, het aanleggen van een gavenbank)
- Denk na over hoe diaconale activiteiten ingezet kunnen worden voor evangelisatie en mensen buiten de gemeente. Nodig bijvoorbeeld voor een kerstmaaltijd ook buurtbewoners uit. Zo komen ook deze naasten in aanraking met het Woord van God en de kerkelijke gemeente ter plaatse.

Don'ts

- Weest er beducht op om als diaken niet alles zelf te willen doen
- Niet elk gemeentelid wat beschikbaar is, is geschikt. Denk aan: persoonlijke stabiliteit van degene die hulp biedt, claimen, geheimhouding/respect
- Overbelasten van vrijwilligers

Gespreksvragen

- *'Diakenen moeten ervoor moeten zorgen dat de gemeente diaconaal kan zijn.' Maak dit eens concreet*
- *Stelling: 'Elk gemeentelid heeft een diaconale taak' (eens/oneens)*
- *Lees met elkaar Handelingen 2: 39-47. Wat heeft dit ons te zeggen?*